

ЗИМОВІ ЗНАХІДКИ КАЖАНІВ НА КЕРЧЕНЬСЬКОМУ ПІВОСТРОВІ

Ярослав ПЕТРУШЕНКО, Олена ГОДЛЕВСЬКА

Міжнародний Соломонів університет; speleobat@mail.ru

Серед регіонів України, що характеризуються найбільшими показниками різноманіття тваринного світу, провідне місце займає Кримський півострів. Невід'ємним компонентом фауністичних угруповань Криму є рукокрилі. Хіроптерофауна Криму нараховує 18 видів. Однак більшість досліджень, що дозволяють нам характеризувати хіроптерофауну Криму, стосується гірської частини півострова. Територія степового Криму вивчена набагато менше.

Відомо, що одним з факторів успішного існування кажанів на певній території є наявність сховищ. Деякі степові райони Керченського півострова характеризуються наявністю підземних сховищ, що їх роль виконують багатокілометрові системи розгалужених каменоломень.

Дослідження 2001 р. дозволили отримати нові дані стосовно зимового населення кажанів штучних підземель Керченського півострова. Розглянуті каменоломні розроблялися з початку ХХ ст. з метою отримання будівельних матеріалів штольневим способом. Деякі системи характеризуються високою розгалуженістю і складаються іноді з трьох поверхів. Середня висота ходів Ак-Манайських каменоломень — близько 3 м; Каралавських — 5 м.

Огляди каменоломень проводилися 17–20 лютого 2001 року. Було оглянуто системи: Ак-Манайська і Каралавська. Оглянуто дві різні ділянки Ак-Манайської системи, що знаходяться на відстані 3 км одна від одної і відрізняються частотою відвідування. Сумарна довжина оглянутих ходів кожної ділянки 3 км. Загальна сума оглянутих ходів Каралавської системи складає близько 2 км.

Більшість знайдених тварин визначалась на відстані, не беручи кажанів в руки. Іноді для впевненості у ідентифікації кажан знімався з сідала та оглядався протягом мінімального відрізка часу (3 хв.).

Ак-Манайські каменоломні. Виявлено 5 видів: *R. ferrumequinum*, *Myotis blythii*, *Myotis mystacinus*, *Plecotus* cf. *austriacus*, *Nyctalus noctula*. *Каралавські каменоломні.* Виявлено 1 вид (*Myotis mystacinus*) і значні поклади гуано.

Система вапнякових каменоломень Керченського півострова є важливим місцем зимових сховищ кажанів. Однак, контроль за відвідуваннями місцевим населенням неможливий і єдиним виходом у справі збереження таких місцевих знаходжень унікальної фауни є популяризація знань.